

ПРАВОВИЙ СТАТУС СЕКРЕТАРЯ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ТА АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Наукове дослідження присвячене правовому статусу секретаря судового засідання у цивільному та адміністративному судочинстві. Метою статті є визначення особливостей правового статусу секретаря судового засідання. Завданням наукового дослідження є розробка рекомендацій щодо внесення змін до чинного законодавства для вдосконалення правового статусу секретаря судового засідання.

Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання. Серед загальнонаукових методів використано метод філософської діалектики, який розкривається за допомогою методів аналізу і синтезу, сходження від простого до складного, від абстрактного до конкретного, моделювання, абстрагування, ідеалізації та формалізації.

Спеціально-юридичні методи, використані у дослідженні, об'єднують системний, теоретико-юридичний, формально-догматичний, порівняльно-правовий методи пізнання, а також метод державно-правового моделювання. Проаналізовані норми законодавчих і підзаконних актів, що регулюють правовий статус цієї службової особи. Визначено особливості правового статусу секретаря судового засідання, пов'язані з проходженням державної служби, належністю до апарату суду, місцем та значенням у цивільному та адміністративному судочинстві.

Особливості правового статусу секретарів судових засідань полягають у поширенні на них прав і обов'язків державних службовців, призначенні на посаду за результатами конкурсу, поданні декларації про свій майновий стан за минулий рік перед призначенням на посаду, поширенні обмежень, встановлених для державних службовців та антикорупційних обмежень.

Оплата праці, соціальний і правовий захист секретаря судового засідання визначаються відповідно до законодавства про державну службу; вони здійснюють повноваження в межах внутрішнього трудового розпорядку, встановленого для працівників апарату суду, дотримуються правил поведінки працівника суду та етичних вимог, що висуваються до державного службовця у відносинах із співробітниками та відвідувачами суду.

Серед особливостей правового статусу варто назвати наявність особливих підстав притягнення до дисциплінарної відповідальності, спрямованість повноважень на організаційне забезпечення розгляду справи суддею, вплив характеру спілкування (взаємодії) секретаря судового засідання з учасниками судового розгляду на авторитет судової влади у суспільстві, можливість відводу секретаря судового засідання у цивільному та адміністративному судочинстві.

У результаті розгляду досліджуваної проблеми сформульовано авторське визначення «правового статусу секретаря судового засідання». Запропоновано внести зміни до чинного законодавства, яке визначає правовий статус секретаря судового засідання.

Ключові слова: здійснення правосуддя, апарат суду, повноваження, державна служба, судова влада, правове регулювання.

Катерина Куценко,

аспірант
Національного
наукового центру
«Інститут судових
експертиз імені
Заслуженого професора
М. С. Бокаріуса»
Міністерства юстиції
України
orcid.org/0000-0002-3971-8015
kucenkoe0@gmail.com

1. Вступ

Забезпечення здійснення правосуддя є однією з основних функцій демократичної та правової держави. Для об'єктивного та своєчасного розгляду цивільних і адміністративних справ суддя потребує допомоги для вирішення технічних та організаційних проблем судового розгляду. Правовий статус службових осіб, які надають таку допомогу, повинен бути чітко визначений в українському законодавстві. Окремі технічні та організаційні функції у судовому процесі виконує секретар судового засідання. Отже, правовий статус секретаря судового засідання потребує належного правового регулювання та проведення наукових досліджень з метою його вдосконалення.

Об'єктом дослідження є відносини у сфері здійснення правосуддя.

Предметом дослідження є правовий статус секретаря судового засідання у цивільному та адміністративному судочинстві.

Визначенню ролі та значення секретаря судового засідання у цивільному та адміністративному судочинстві присвячені поодинокі дослідження українських вчених. Так, В. Костюк та І. Воробйова вивчали засади правового статусу державного службовця (Костюк, Воробйова, 2018). А. Шевченко намагалась встановити особливості правового статусу державного службовця у судовій системі (Шевченко, 2019). Праці цих науковців мають значення для розробки загальнотеоретичного визначення правового статусу секретаря судового засідання.

Серед дослідників, які безпосередньо вивчали проблеми здійснення повноважень секретарем судового засідання, варто назвати Ю.А. Прут, В.Б. Пчеліна та Ю.В. Рябченка. Зокрема, Ю.А. Прут досліджувала цивільно-процесуальний статус секретаря судового засідання при здійсненні цивільного судочинства (Прут, 2015) та підстави для відводу секретаря судового засідання (Прут, 2016). У своїх працях вчена дослідила особливості правового статусу секретаря судового засідання під час розгляду цивільних і адміністративних справ у суді.

Правові засади діяльності секретаря судового засідання в адміністративному судочинстві України вивчав

Ю.В. Пчелін (Пчелін, 2016). Науковець висвітлив специфіку повноважень секретаря судового засідання в адміністративному процесі. Теоретичні проблеми визначення секретаря судового засідання як учасника судового процесу відображені у праці Ю.В. Рябченка (Рябченко, 2018). Наукові праці названих науковців, законодавчі та підзаконні акти дозволили досягти певних висновків у дослідженні.

Метою статті є визначення особливостей правового статусу секретаря судового засідання.

Завданням наукового дослідження є розробка рекомендацій щодо внесення змін у чинне законодавство для вдосконалення правового статусу секретаря судового засідання.

Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання. Як загальнонауковий метод використано метод філософської діалектики, котрий розкрито за допомогою інших методів – аналізу і синтезу, сходження від простого до складного, від абстрактного до конкретного, моделювання, абстрагування, ідеалізації та формалізації.

Спеціально-юридичні методи, використані у дослідженні, об'єднують системний, теоретико-юридичний, формально-догматичний, порівняльно-правовий методи пізнання, а також метод державно-правового моделювання. Зокрема, системний метод дозволив дослідити систему адміністративного і цивільного процесуального законодавства, що регулює повноваження секретарів судових засідань.

Теоретико-юридичний метод використано для з'ясування основних понять в контексті цього дослідження. Зокрема, йдеться про такий термін, як «правовий статус секретаря судового засідання».

Норми окремих інститутів цивільного процесуального і адміністративного процесуального права досліджені за допомогою формально-догматичного методу. Зокрема, особливості правового статусу секретаря судового засідання як державного службовця.

Наукова новизна цієї статті полягає у тому, що автором запропоновано визначення «правового статусу секретаря судового засідання» та запропоновано зміни до чинного законодавства для удосконалення правового статусу цієї службової особи.

2. Правовий статус секретаря судового засідання

Правовий статус секретаря судового засідання встановлений у відповідних профільних нормативно-правових актах. Так, згідно зі ст. 155 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» секретар судового засідання входить до штату апарату суду, який здійснює організаційне забезпечення роботи суду. Правовий статус працівників апарату суду визначається відповідно до норм законодавства, які регулюють статус державного службовця України (Закон України «Про судоустрій і статус суддів», 2016 р.). Отже, сутність і зміст правового

статусу секретаря судового засідання повинні відповідати правовому статусу державного службовця та працівника апарату суду.

В. Костюк та І. Воробйова стверджують, що правовий статус державного службовця – це система зумовлених правом на державну службу прав, обов'язків, обмежень та відповідальності, якою наділяється державний службовець відповідно та у порядку, передбаченому законодавством (Костюк, Воробйова, 2018). А. Шевченко визначає правовий статус державного службовця в судовій системі як сукупність встановлених законодавчими нормами функцій, повноважень, прав і обов'язків, правових обмежень, етичних стандартів у сукупності з підставами та порядком виникнення їхньої службової правосуб'єктності, а також юридичної відповідальності в аналізованій сфері (Шевченко, 2019). Наведені визначення характеризують правовий статус державного службовця взагалі та правовий статус державного службовця у судовій системі зокрема.

Водночас посадові обов'язки секретаря судового засідання мають свою специфіку. Окремі науковці намагались визначити статус і місце секретаря судового засідання в адміністративному або цивільному судочинстві. Так, Ю.А. Прут стверджує, що секретар судового засідання є обов'язковим учасником цивільного процесу, рішення і дії якого не можуть вплинути на зміст судових рішень. Проте неформальним способом вплинути на судові рішення він може (Прут, 2015). В.Б. Пчелін наголошує, що правові засади діяльності секретаря судового засідання в адміністративному судочинстві становлять систему нормативно-правових актів, які регламентують діяльність цього суб'єкта, визначають його адміністративно-процесуальний статус, встановлюють нормативні основи виконання завдань, реалізації функцій і повноважень (Пчелін, 2016). Враховуючи наведені визначення та значення секретаря судового засідання у цивільному процесі, можна запропонувати таке визначення: «Правовий статус секретаря судового засідання – це система передбачених законодавством прав, обов'язків, правових обмежень та особливостей юридичної відповідальності, які відображають специфіку виконуваної ним роботи із забезпечення здійснення правосуддя».

3. Встановлення особливостей правового статусу секретаря судового засідання

Нагадаємо, що секретар судового засідання має статус державного службовця, що зумовлює особливості його правового статусу. Зокрема, названа службова особа має права й обов'язки державного службовця, встановлені у статтях 7 і 8 Закону України «Про державну службу». Зокрема, право на чітке визначення своїх обов'язків, належну оплату праці, повагу до своєї особистості та інші. Серед обов'язків державного службовця варто назвати дотримання законів України та принципів етичної поведінки, сумлінне виконання покладених на нього обов'язків (Закон України «Про державну службу», 2015 р.). При цьому посадові обов'язки секретаря судового засідання, встановлені у його

посадовій інструкції, повинні відповідати загальним правам і обов'язкам державного службовця.

Відповідно до ст.ст. 19–22 Закону України «Про державну службу» на претендентів на посаду секретаря судового засідання поширюються вимоги до осіб, які бажають вступити на державну службу. Призначення на посаду проводиться в порядку конкурсу (Закон України «Про державну службу», 2015 р.). Окрім того, згідно зі ст. 45 і ст. 51-1 Закону України «Про запобігання корупції» особа, яка претендує на посаду секретаря судового засідання, повинна подати до Національного агентства з питань запобігання корупції декларацію про свій майновий стан. Відомості, вказані у декларації, підлягають перевірці працівниками агентства (Закон України «Про запобігання корупції», 2014 р.). Обмеження, встановлені законодавством про державну службу та про запобігання корупції, також поширюються на секретарів судових засідань.

Необхідно звернути увагу на те, що відповідно до Типової посадової інструкції секретаря судового засідання місцевого загального суду на цю посаду може бути призначена особа із вищою освітою за спеціальністю «Правознавство» або «Правоохоронна діяльність» з освітньо-кваліфікаційним рівнем не нижче молодшого спеціаліста, без вимог щодо стажу роботи (наказ Державної судової адміністрації України «Про затвердження Типових посадових інструкцій працівників апарату місцевого загального суду», 2005 р.). Наведені вимоги є мінімальними для призначення особи на посаду секретаря судового засідання.

Таким чином, правовий статус секретарів судових засідань як державних службовців має такі особливості:

- поширення прав і обов'язків державних службовців;
- призначення на посаду за результатами конкурсу;
- подання декларації про свій майновий стан за минулий рік перед призначенням на посаду;
- поширення обмежень, встановлених для державних службовців та антикорупційних обмежень;
- проходження служби, оплата праці, соціальний і правовий захист відповідно до законодавства про державну службу.

Для визначення особливостей правового статусу секретаря судового засідання необхідно враховувати, що він є працівником апарату суду. Відповідно до ч. 1 ст. 155 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» апарат суду здійснює організаційне забезпечення роботи суду (Закон України «Про судоустрій і статус суддів», 2016 р.). Згідно з п. 33 Типового положення про апарат суду секретарі судових засідань зобов'язані виконувати обов'язки, покладені на них у посадових інструкціях, підлягають внутрішньому трудовому та внутрішньому службовому розпорядку, повинні дотримуватися правил поведінки працівників суду та правил етичної поведінки державних службовців (наказ Державної судової адміністрації України «Про затвердження Типового положення про апарат суду», 2019 р.). Отже, під час щоденного виконання своїх

посадових обов'язків секретар судового засідання підлягає внутрішньому трудовому розпорядку, встановленому для працівників апарату суду.

Вимоги до етичної поведінки працівників суду під час спілкування із громадянами або взаємодії із колегами встановлені у Правилах поведінки працівника суду та Загальних правилах етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Як встановлено у названих вище Правилах працівники апарату суду під час взаємодії з громадянами та колегами повинні виявляти професіоналізм, законність, неупередженість і толерантність, виваженість і ввічливість, розуміння та допомогу. Поведінка працівника суду в позаробочий час не повинна негативно впливати на авторитет суду та довіру громадян до судової системи України (рішення Ради суддів України «Про затвердження Правил поведінки працівника суду», 2009 р.). Наведені норми спрямовані на підтримку авторитету судової влади серед громадян України.

Відповідно до Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування секретар судового засідання повинен не лише чесно і неупереджено виконувати свої посадові обов'язки, але також не зважати на особисті світоглядні або релігійні погляди. Заборонено надавати перевагу та виявляти прихильність до окремих фізичних чи юридичних осіб, громадських, політичних або релігійних організацій залежно від їх поглядів або спрямованості їх діяльності (наказ Національного агентства України з питань державної служби «Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування», 2016 р.). Отже, етичні вимоги, встановлені для державних службовців, поширюються на секретарів судових засідань. Спілкування із громадянами та колегами вимагає виконання вказаних вимог.

Підстави для притягнення працівників апарату суду до дисциплінарної відповідальності встановлені у п. 34 Типового положення про апарат суду. Згідно з цією нормою секретарі судових засідань підлягають дисциплінарній відповідальності за неналежне виконання трудових обов'язків, визначених посадовою інструкцією, порушення правил внутрішнього трудового розпорядку, етичних правил поведінки, правил технічної безпеки чи інше порушення правил службової поведінки (наказ Державної судової адміністрації України «Про затвердження Типового положення про апарат суду», 2019 р.). Отже, притягнення секретарів судових засідань до юридичної відповідальності має певну специфіку, що пов'язано з особливостями виконуваних ними обов'язків.

Таким чином, правовий статус секретарів судових засідань як працівників апарату суду має такі особливості:

- здійснення повноважень у межах внутрішнього трудового розпорядку, встановленого для працівників апарату суду;
- дотримання правил поведінки працівника суду під час виконання посадових обов'язків;

- дотримання етичних вимог, що висуваються до державного службовця у відносинах зі співробітниками та відвідувачами суду;
- наявність особливих підстав притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Для подальшого з'ясування особливостей правового статусу секретаря судового засідання необхідно проаналізувати повноваження цієї службової особи, закріплені у процесуальних кодексах та посадовій інструкції. Ю.В. Рябченко наголошує, що у ЦПК УРСР 1963 р. не було норм, які б регулювали процесуальний статус секретаря судового засідання. Серед норм ЦПК України 2004 р. відповідні положення про статус секретаря судового засідання з'явилися після ухвалення цього кодексу в новій редакції у 2017 році (Рябченко, 2018). Це слушне зауваження наочно демонструє, що процесуальне законодавство постійно вдосконалюється для ефективного регулювання суспільних відносин.

4. Процесуальні повноваження секретаря судового засідання

Процесуальні повноваження секретаря судового засідання визначені у ст. 67 ЦПК України (Цивільний процесуальний кодекс України, 2004 р.) та ст. 63 КАС України (Кодекс адміністративного судочинства України, 2005 р.). Згідно зі ст. 63 КАС України та ст. 67 ЦПК України секретар судового засідання виконує такі повноваження: надсилає судові повістки учасникам судового засідання, перевіряє явку учасників судового процесу у судовому засіданні, організовує судові засідання у режимі відеоконференції, забезпечує фіксування судового засідання технічними засобами, ведення протоколу та оформлення матеріалів справи. На секретаря судового засідання може бути покладено виконання інших доручень головуючого судді. Наведені норми визначають роль секретаря судового засідання в адміністративному та цивільному судочинстві.

Більш широкий перелік посадових обов'язків секретаря судового засідання закріплено у посадовій інструкції. У цьому підзаконному акті передбачені ті обов'язки цієї службової особи, які не встановлені у процесуальних кодексах. Зокрема, відповідно до Типової посадової інструкції секретаря судового засідання місцевого загального суду секретар судового засідання оформлює запити до органів поліції та адміністрації місць позбавлення волі про доставку до суду затриманих та підсудних осіб, готує копії відповідних судових рішень, оформлює та розміщує списки справ, які призначені до судового розгляду, веде журнал судового засідання (наказ Державної судової адміністрації України «Про затвердження Типових посадових інструкцій працівників апарату місцевого загального суду», 2005 р.). Отже, повноваження секретаря судового засідання спрямовані на організаційне забезпечення розгляду справи суддею. Секретар судового засідання безпосередньо спілкується із учасниками судового процесу. Тому дотримання ним етичних вимог, які висуваються до працівника апарату суду, є обов'язковим.

Однією з особливостей правового статусу секретаря судового засідання є можливість його відводу у цивільному та адміністративному судочинстві. Порядок і підстави відводу секретаря судового засідання встановлені у ст.ст. 36 і 38 ЦПК України (Цивільний процесуальний кодекс України, 2004 р.), а також у ст.ст. 36 і 38 КАС України (Кодекс адміністративного судочинства України, 2005 р.). Підставами для відводу секретаря судового засідання є його особиста зацікавленість у результатах розгляду цивільної або адміністративної справи, наявність родичів серед учасників справи, інші обставини, які можуть викликати сумніви у неупередженості та об'єктивності. Ю.А. Прут зазначає, що наявність підстав для відводу секретаря судового засідання зумовлена його близькістю до судді, через що він може впливати на об'єктивність ухвалюваних суддею рішень. Водночас дослідниця додає, що юридичних способів впливу на судові рішення секретаря судового засідання не має (Прут, 2016). Вважаємо, що процесуальні підстави для відводу секретаря судового засідання встановлені у зв'язку з тим, що він безпосередньо спілкується із учасниками цивільного та адміністративного процесу. Його особиста зацікавленість або прихильність до однієї зі сторін спору може вплинути на якість і своєчасність підготовки копій судових документів.

Таким чином, у зв'язку з виконанням певних завдань у цивільному та адміністративному судочинстві правовий статус секретаря судового засідання характеризується такими особливостями:

- спрямованість повноважень секретаря судового засідання на організаційне забезпечення розгляду справи суддею;
- вплив характеру спілкування (взаємодії) секретаря судового засідання з учасниками судового розгляду на авторитет судової влади у суспільстві;
- можливість відводу секретаря судового засідання у цивільному та адміністративному судочинстві.

5. Висновки

Правовий статус секретаря судового засідання – це система передбачених законодавством прав, обов'язків, правових обмежень та особливостей юридичної відповідальності, які відображають специфіку виконуваної ним роботи із забезпечення здійснення правосуддя. Особливості правового статусу секретаря судового засідання полягають у такому:

- поширення прав і обов'язків державних службовців;
- призначення на посаду за результатами конкурсу;
- подання декларації про свій майновий стан за минулий рік перед призначенням на посаду;
- поширення обмежень, встановлених для державних службовців та антикорупційних обмежень;
- проходження служби, оплата праці, соціальний і правовий захист відповідно до законодавства про державну службу;

- здійснення повноважень у межах внутрішнього трудового розпорядку, встановленого для працівників апарату суду;
- дотримання правил поведінки працівника суду під час виконання посадових обов'язків;
- дотримання етичних вимог, що висуваються до державного службовця у відносинах зі співробітниками та відвідувачами суду;
- наявність особливих підстав притягнення до дисциплінарної відповідальності;
- спрямованість повноважень секретаря судового засідання на організаційне забезпечення розгляду справи суддею;
- вплив характеру спілкування (взаємодії) секретаря судового засідання з учасниками судового розгляду на авторитет судової влади у суспільстві;
- можливість відводу секретаря судового засідання у цивільному та адміністративному судочинстві.

Вдосконалення правового статусу секретаря судового засідання може відбуватися внаслідок прийняття окремого законодавчого акта, який би врегулював повноваження працівників апарату суду. У цьому законодавчому акті варто закріпити та уніфікувати вимоги до секретаря судового засідання, передбачені у Законах України «Про судоустрій і статус суддів», «Про державну службу», підзаконних актах Ради суддів України, Цивільному процесуальному кодексі України та Кодексі адміністративного судочинства України. Такий документ міг би мати назву Закон України «Про правовий статус працівників апарату суду».

В окремих розділах такого Закону України слід передбачити вимоги до осіб, які бажають зайняти посаду секретаря судового засідання, особливості проходження служби на цій посаді, трудові обов'язки секретаря судового засідання з організаційного забезпечення розгляду цивільних та адміністративних справ, гарантії соціального захисту. Також названий законодавчий акт повинен містити спеціальні вимоги до секретарів судових засідань, передбачені у підзаконних актах Ради суддів України, Державної судової адміністрації України, Національного агентства України з питань державної служби та закріплення обов'язків, визначених у Цивільному процесуальному кодексі України та Кодексі адміністративного судочинства України.

Перспективи подальших досліджень правового статусу секретаря судового засідання пов'язані з удосконаленням положень законодавства, яке регулює проходження служби та обов'язки секретаря судового засідання у цивільному й адміністративному судочинстві.

Список використаних джерел:

1. Костюк В., Воробйова І. Засади правового статусу державного службовця: науково-теоретичний аспект. *Публічне право*. 2018. № 1(29). С. 134–142.
2. Шевченко А. Правовий статус державного службовця у судовій системі. *Актуальні проблеми правознавства*. 2019. № 4(20). С. 147–151.

3. Прут Ю.А. Характеристика цивільно-процесуального статусу секретаря судового засідання при здійсненні цивільного судочинства. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2015. № 3(9). С. 56–60.
4. Прут Ю.А. Процесуальний інститут відводу секретаря судового засідання в цивільному судочинстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 2. С. 33–37.
5. Пчелін В.Б. Правові засади діяльності секретаря судового засідання в адміністративному судочинстві України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 4. С. 143–146.
6. Рябченко Ю.В. Теоретичні проблеми визначення секретаря судового засідання як учасника судового процесу. *Актуальні питання розвитку юридичної науки та практики: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, КНУ імені Т.Г. Шевченка, 18 травня 2018 року). Київ. 2018. С. 246–247.
7. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02 черв. 2016 р. № 1402-VIII. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 25.12.2020).
8. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 25.12.2020).
9. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 25.12.2020).
10. Типова посадова інструкція секретаря судового засідання місцевого загального суду: наказ Державної судової адміністрації України від 20 лип. 2005 р. № 86. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0086750-05#Text (дата звернення: 25.12.2020).
11. Типове положення про апарат суду : наказ Державної судової адміністрації України від 08 лют. 2019 р. № 131. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0131750-19#Text> (дата звернення: 25.12.2020).
12. Правила поведінки працівника суду: рішення Ради суддів України від 06 лют. 2009 р. № 33. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr033414-09#Text> (дата звернення: 25.12.2020).
13. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05 серп. 2016 р. № 158. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1203-16#Text> (дата звернення: 25.12.2020).
14. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 берез. 2004 р. № 1618-IV. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 25.12.2020).
15. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06 лип. 2005 р. № 2747-IV. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 25.12.2020).

References:

1. Kostiuk, V., Vorobiova, I. (2018). Zasady pravovoho statusu derzhavnoho sluzhbovtisia: naukovo-teoretychnyi aspekt [Principles of legal status of a civil servant: scientific and theoretical aspect]. *Publichne pravo*, no. 1 (29), pp. 134–142.
2. Shevchenko, A. (2019). Pravovyi status derzhavnoho sluzhbovtisia u sudovii systemi [Legal status of a civil servant in the judicial system]. *Aktualni problemy pravoznavstva*, no. 4 (20), pp. 147–151.

3. Prut, Yu. A. (2015). [Characteristics of the civil procedural status of the secretary of the court session in the implementation of civil proceedings]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk*, no. 3 (9), pp. 56–60.
4. Prut, Yu. A. (2016). Protseusualnyi instytut vidvodu sekretaria sudovoho zasidannia v tsyvilnomu sudochynstvi [Procedural institution of removal of the secretary of the court session in civil proceedings]. *Pidpriumyystvo, hospodarstvo i pravo*, no. 2, pp. 33–37.
5. Pchelin, V. B. (2016). Pravovi zasady diialnosti sekretaria sudovoho zasidannia v administratyvnomu sudochynstvi Ukrainy [Legal bases of activity of the secretary of court session in administrative judicial proceedings of Ukraine]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, no. 4, pp. 143–146.
6. Riabchenko, Yu. V. (2018). Teoretychni problemy vyznachennia sekretaria sudovoho zasidannia yak uchasnyka sudovoho protsesu [Theoretical problems of determining the secretary of the court session as a participant in the trial]. *Aktualni pytannia rozvytku yurydychnoi nauky ta praktyky* : materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Kyiv : Taras Shevchenko National University of Kyiv. [In Ukrainian].
7. On judicial system and the status of judges: Law of Ukraine dated from June 2, 2016, No. 1402-VIII. *Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (access date: December 25, 2020).
8. On public service: Law of Ukraine: dated from December 10, 2015, No. 889-VIII. *Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (access date: December 25, 2020).
9. On preventing corruption: Law of Ukraine dated from October 14, 2014, No. 1700-VII. *Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (access date: December 25, 2020).
10. Model job profile for the court session secretary of the local general court: Order of the State Court Administration of Ukraine dated from July 20, 2005, No. 86. *Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0086750-05#Text> (access date: December 25, 2020).
11. Model Instructions on the court administration: Order of the State Court Administration of Ukraine dated from February 8, 2019, No. 131. *Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0131750-19#Text> (access date: December 25, 2020).
12. Conduct rules for court employees: Resolution of the Council of Judges of Ukraine dated from February 6, 2009, No. 33. *Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr033414-09#Text> (access date: December 25, 2020).
13. Pro zatverdzhennia Zahalnykh pravyl etychnoi povedinky derzhavnykh sluzhbovtziv ta posadovykh osib mistsevoho samovriaduvannia: nakaz Natsionalnoho ahentstva Ukrainy z pytan derzhavnoi sluzhby [On approving General Rules of Ethical Conduct for Public Servants and Officials of Local Self-Government]: Order of the National Agency of Ukraine on Public Service Issues dated from August 5, 2016, No. 158. *Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/z1203-16#Text> (access date: December 25, 2020).
14. Tsyvilnyi protseusualnyi kodeks Ukrainy [Civil procedural Code of Ukraine]: Law of Ukraine dated from March 18, 2004, No. 1618-IV. *Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (access date: December 25, 2020).
15. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy [Code of Administrative Proceedings of Ukraine]: Law of Ukraine dated from July 6, 2005, No. 2747-IV. *Verkhovna Rada of Ukraine. Legislation of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (access date: December 25, 2020).

**LEGAL STATUS OF THE COURT SESSION SECRETARY
IN CIVIL AND ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS**

Kateryna Kutsenko,

Postgraduate Student

*National Scientific Center "Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute"
of the Ministry of Justice of Ukraine*

orcid.org/0000-0002-3971-8015

kucenkoe0@gmail.com

The scientific research is focused on the legal status of the court session secretary in civil and administrative proceedings. The purpose of the article is to determine specific features of the legal status of the court session secretary. The objective of the research is to develop recommendations for amending the current legislation to improve the legal status of the court session secretary.

The methodological basis of the research constituted general scientific and special legal methods of cognition. The author has used the method of philosophical dialectics among the general scientific methods, which is revealed through the methods of analysis and synthesis, ascent from simple to complex, from abstract to concrete, modeling, abstraction, idealization and formalization.

The special legal methods used in the research combine systemic, theoretical and legal, formal and dogmatic, comparative and legal methods of cognition, as well as the method of state and legal modeling. The norms of legislative acts and by-laws regulating the legal status of this official have been analyzed. The author has defined specific features of the legal status of the court session secretary related to the public service, belonging to the court administration, place and significance in civil and administrative proceedings.

Specific features of the legal status of the court session secretaries are to apply the rights and responsibilities of civil servants to them; to appoint them to the position based on the results of the competition; the submission of a declaration of their property status for the previous year before the appointment; to apply restrictions of civil servants and anti-corruption restrictions for them.

Remuneration, social and legal protection of the court session secretaries are determined in accordance with the legislation on public service; they exercise their powers within the internal labor regulations established for court staff, they comply with the rules of conduct for court employees and ethical requirements for civil servants in relations with court staff and visitors.

Among specific features of the legal status we should name the existence of special grounds for bringing to disciplinary liability, the focus of powers on organizational provision of the case hearing by a judge, the impact of the nature of communication (interaction) of the court session secretary with the participants in the trial on the authority of the judicial power in society, the possibility to file the motion to recuse the court session secretary in civil and administrative proceedings.

The author as a result of studying the researched problem has formulated own definition of the "legal status of the court session secretary". It has been offered to amend the current legislation, which determines the legal status of the court session secretary.

Key words: administration of justice, court administration, judicial power, powers, public service, legal regulation.